

ПАМ'ЯТІ МИКОЛИ ЄВДОКИМОВИЧА КУЧЕРЕНКО

Нещодавно пішов з життя доктор біологічних наук, професор, член-кореспондент Академії наук України із спеціальності біохімія, академік НАН України із спеціальності радіаційна біохімія, Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, Заслужений діяч науки і техніки України Кучеренко Микола Євдокимович.

Професор Кучеренко М.Є. – педагог високого таланту і професіоналізму, ініціативний організатор навчальної та науково-дослідної роботи. Співатор 32 підручників та навчальних посібників, які рекомендовані Міністерством освіти і науки України для студентів вищих та середніх навчальних закладів.

Микола Євдокимович народився 8 листопада 1939 року в селі Кам'яне Новоархангельського району Кіровоградської області. У 1962 році закінчив Київський державний університет імені Т.Г.Шевченка за спеціальністю біохімія. Трудова діяльність Кучеренка М.Є. – це 45 років, які пов'язані з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка. Працював асистентом (1962), доцентом (1966-1973), професором (1977), а з 1973 р. — завідувач кафедри біохімії біологічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Понад 25 років він очолював кафедру біохімії. У 1965-1972 рр. був заступником декана, а згодом — деканом біологічного факультету (1977), проректором університету з навчальної роботи (1978-1984), вдруге деканом біологічного факультету (1987-2002). У 1966 захистив кандидатську дисертацію «Вплив фолієвої кислоти на вміст нуклеїнових кислот та білків головного мозку в нормі та за променевого ураження», а в 1976 - докторську дисертацію «Процеси переметилування в первинних механізмах біохімічної дії радіації та деякі шляхи їх спрямованої модифікації».

Наукова діяльність одного з провідних і знаних в Україні та за кордоном вчених-біологів була спрямована на фундаментальне і практичне вирішення багатьох актуальних питань сучасної біохімії - дослідження процесів фосфорилування, метилювання, ацетилювання і АДФ-рибозилування різних біологічних субстратів, ролі кальцію, кальмодуліну й системи циклічних нуклеотидів у функціонування біомембран при променевих ураженнях тощо.

В його науковому доробку більше 350 наукових праць, серед яких 6 монографічних видань: "Структура и функции биологических мембран", "Липиды", "Биоэнергетика", "Радиорезистентность и регуляция метаболизма нервной ткани", "Биологическое метилирование и его модификация на ранних этапах лучевого поражения", "Радіаційно-індукована структурно-метаболична модифікація ентоцитів та лімфоїдних клітин".

Кучеренко М.Є. приділяв багато уваги вдосконаленню університетської освіти, вихованню молоді, розширенню й зміцненню зв'язків університету з науководослідними установами НАН України і виробництва. Під керівництвом доктора біологічних наук, професора, академіка НАН України Кучеренка М.Є. захищено 48 кандидатських та 11 докторських дисертацій. Він організував у науково-дослідних інститутах НАН України філіали кафедри біохімії із таких спеціальностей: молекулярна біологія, радіобіологія, біотехнологія.

Кучеренко М.Є. проводив активну науково-організаційну роботу як член Наукової ради з проблем "Біохімія людини і тварин" НАН України, віцепрезидент Українського біохімічного товариства, член бюро Відділення молекулярної біології, біохімії, експериментальної та клінічної фізіології НАН України, член спеціалізованої ради з захисту дисертацій, голова експертної Ради ВАК, член урядової комісії по ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, голова науково-методичної Ради з біології Міністерства освіти і науки України, фундатор всесвітньовідомої наукової школи в галузі радіаційної біохімії. Учасник ліквідації аварії на ЧАЕС.

Академік Кучеренко нагороджений орденами Дружби народів, «За заслуги» III ступеня, лауреат премії імені О.В.Палладіна НАН України, премії асоціації Євразійських університетів, премії імені Тараса Шевченка Київського університету.

Нехай ці рядки будуть ще однією ознакою глибокої шани та пам'яті про Миколу Євдокимовича Кучеренко

В. І. Ніколайчук
доктор біологічних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України